

Boşanmada doğru adım nedir?

Sinan Bey ve Mehmet Bey: “Eşimin hoşlanmadığım bir eyleminden dolayı şartlı bir boşama ifadesinde bulundum. Şart henüz yerine gelmeden, eylem gerçekleşmeden önce sözümü geri alabilir miyim? Dinen şartlara uygun boşanma varsa eğer; resmî nikâh bu evliliği devam ettirebilir mi?”

Şart meydana gelmeden sözünüzü geri alabilirsiniz; almanız daha doğru olur. Bir daha da eşinize ceza vermek amacıyla değil; gerçekten boşama niyetindeyseniz boşama sözcüğünü kullanın. Ceza olsun diye boşama sözcüğünü sakın kullanmayın.

Nikâh kurumunu kurarken de, bozarken de devletin zabıtları esastır ve önemlidir. Çünkü zabıt delildir, zabıt adâlet ve hukuk malzemesidir. Zabıt tutmak kadının da, kocanın da, evlilik birliğinin de zarardan ve zulümden korunduğu bir yöntemdir. Dînimiz bundandır ki nikâhın da, boşanmanın da delillerle ve şahitlerle tesbit edilmesini istemiştir.¹

Devlet memurlarının resmî kayıtlara geçirerek gerçekleştirdiği resmî nikâh da, devletin mahkeme eliyle meydana getirdiği boşama da dînen geçerlidir. Evliliklerin resmî nikâhla yapıldığı günümüzde, boşamalar da mahkeme eliyle olmalıdır. Koca kendiliğinden boşama yapmamalıdır. Bu önemlidir. Çünkü:

Mahkeme iki taraf için de hakem olmakta, hissî davranışlardan uzak karar vermekte, böylece kadının mağduriyeti önlenebilmektedir.

Mahkemenin dışında boşanma tarzını genellikle gelenekler ele geçirdiğinden; dindeki boşama usûlünü bilmeyen bir koca geleneklere uyarak boşama yaptığında bundan evlilik birliği zarar görmekte ve kadın mağdur olmaktan kurtulamamaktadır.

Nitekim geleneklerin, boşama yapılacak bir söz olarak, kocanın şuur altına iyice soktuğu “Üçten dokuza boşsun!” sözü tam bir deli saçmasıdır! Çünkü kocanın, elindeki üç talak hakkının üçünü birden bir anda kullanmasının ve evliliği tek bir sözle ve tek bir irâdeyle bitirmesinin hiçbir haklı gerekçesi yoktur ve olamaz!

Dindeki boşama usûlü bilinmediği için, bir öfke anında, geleneklere uyularak ısrarla

yapılan ise maalesef budur! Ardından bin defa pişmanlık sökün edip gelmektedir. Dînimizin tavsiyesi bu değildir. Dinimizin tavsiyesi (sünnet olan), boşamayı bir hakkı kullanacak şekilde ve öfkeden uzak yapmaktır. (Mahkeme ise zaten bunu yapmaktadır.)

Bundan dolayı;

Günümüzde evliliklerde kocanın boşama yapmaktan kaçınması, Gerektiğinde sadece mahkemeye başvurmakla yetinmesi ve mahkeme sonucunu beklemesi, Mahkeme sonuçlandıktan sonra da, kadının iddet dönemi bitinceye kadar (ilk üç ay) kadını evinden ayırmaması, Varsa ve önceden ödenmemişse (kadına borçlu kalınmış idiyse) boşanma esnasında kadının mehri tam olarak ödenmesi gerekir. Mahkemenin belirleyeceği nafaka eğer mehir için yeterli ve tatmin edici bir miktar ise, bu mehir yerine kabul edilir ve ödenir. Eğer yeterli değilse üstü muhakkak tamamlanmalıdır. Boşanmak için mahkeme yolunu izlemek, öfkeye yenik düşüldüğü ve dînî hukukun da bilinmediği durumlarda kadına zulüm yapmaktan ve yarın hesap gününde bir mahşer sorgusuna muhatap olmaktan daha iyidir! Aksi takdirde kocanın kendi başına boşama yapıp, mahkemenin boşama yapmadığı durumlarda, yeni huzursuzlukların ve yeni problemlerin çıkması kaçınılmazdır. Bunun sorumlusu da koca olacaktır!

Eğer koca mahkemeye başvurmaksızın, acele ederek, bir boşama hakkını kullanmışsa (yani boşama yapmışsa) mümkünse tekrar barışmak için harekete geçmelidir ve bu daha fazîletlidir. Allah'ın istediği şey budur! Bunun için yakın çevresi yardımcı olmalıdır.

Tekrar barışmak için atılacak adımlar şunlardır:

Boşama yaptıktan sonra kadın için üç temizlik süresi geçmemişse, (yani boşamadan sonra yaklaşık ilk üç ay içinde) koca ve kadın istedikleri an yeniden birbirlerine dönebilirler ve nikâha da gerek olmadan evliliklerini sürdürmeye karar verebilirler. Çünkü Kur'ân, bu süre içinde yapılan bir tercihi teşvik etmekte, "Kocaları bu arada barışmak isterlerse, karılarını geri almakta daha çok hak sahibidirler"² buyurmaktadır.

Kadın için eğer üç temizlik süresi geçmişse, (yani ilk üç aydan sonra) koca ve kadın istedikleri an yeni bir nikâhla yeniden bir araya gelebilirler.

Demek, koca boşama yaptıktan sonra resmî nikâh hâlâ düşmemişse, karı ve koca barışmaları halinde, yukarıda belirtilen yol izlenerek evliliklerini sürdürebilirler.

Barişmanın her zaman faziletli tercih olduğu unutulmamalı; alttan almalı, affedici olmalı, gerekirse hatâları görmemeli, küçük şeyleri gurur meselesi yapmamalı ve evlilik birliğini bozmaktan kaçınmalıdır.

Dipnotlar:

1- Talak Sûresi: 2

2- Bakara Sûresi: 228